

юридичні гарантії, юридична консультація та юридична особа.

Юридичні фразеологічні звороти – ті одиниці, які мають юридичну природу походження і виконують головні функції у забезпеченні правової нормативності тексту [1, с. 8].

Кожна галузь права має свої фразеологічні звороти. Одними з найхарактерніших прикладів фразеологічних одиниць у сімейному праві можна назвати такі: законна сила, мирова угода, поділ майна, засади суспільства, шлюбний вік, to sail close to the wind (на межі порядності), to talk shop (говорити по справі), сімейні спори, вільна згода.

Також у сімейному праві виділяємо такі фразеологізми, як, наприклад, близькі родичі та члени сім'ї, що мають неоднозначне тлумачення. Неоднозначність понять «близькі родичі» та «члени сім'ї» полягає у відсутності в другому з цих понять сполучника, «а також». З цього випливає, що поняття «член сім'ї» на відмінну від поняття «близькі родичі», не має альтернативних варіантів [5, с. 17].

Можна стверджувати, що вивчення теми фразеологізмів у сімейному праві є актуальним питанням, оскільки фразеологізми відіграють значну роль в юридичній науці. Фразеологізми являють собою неподільне словосполучення, що становить собою семантичне ціле. Без цих одиниць юридична наука, і галузь сімейного права зокрема, не були б такими чіткими і точними, якими їм належить бути.

Список використаних джерел та літератури

1. Бандурка А.М. Противодействие преступности: война терминов, понятие, общая характеристика / А. М. Бандурка, Л.М. Давыденко // Право і Безпека. – 2004. – № 33. – С. 7 – 11.
2. Васильченко В.О. Українська фразеологія / В.О. Васильченко. – К.: Наука, 2000. – 248 с.
3. Коваль А.П. Крилаті вислови в українській літературній мові / А.П. Коваль, В.В. Коптілов. – К.: Либідь, 1975. – 336 с.
4. Токарська А.С. Ділове мовлення юристів у схемах і тестах: навчальний посібник / А.С.Токарська – К.: Центр учбової літератури, 2005. – 268 с.
5. Черендорж Ц. Нотатки про фразеологічному складі текстів А. С. Пушкіна / / Проблеми фразеологічної та лексичної семантики. Матеріали Міжнародної наукової конференції, Кострома, 18-20 березня 2004 р. – Москва, 2004. – С. 16 – 19.

Карпіна О.С., аспірант ГІМ ДВНЗ «ДДПУ»

м. Артемівськ

*Науковий керівник: д.філол.н., професор
кафедри зарубіжної літератури ГІМ ДВНЗ «ДДПУ»
Марченко Т.М.*

Вальтер Скотт – засновник сучасного історичного роману

Історичний роман як літературний жанр розвився та став надзвичайно популярним на початку ХІХ ст. завдяки романам шотландського

письменника сера Вальтера Скотта. Саме він справедливо вважається батьком сучасного історичного роману у європейській літературі.

Значний вплив на розвиток сучасного історичного роману мала драма гурґія В. Шекспіра. Відомий німецький драматург XIX ст. К. Ф. Хеббель називав В. Скотта «сучасним послідовником Шекспіра» [5, с. 220].

Жанр історичного роману набагато старший, ніж звикли вважати. Він відіграв надзвичайно важливу роль у розвитку роману в цілому. Довгий час вважалось, що виникнення жанру історичного роману у світовій літературі пов'язане з написанням Вальтером Скоттом його першого твору на історичну тему – роману «Уєверлі» (1814). Сучасні літературознавці дотримуються тієї точки зору, що витоки історичного роману слід шукати у творчості французьких романістів XVII–XVIII ст. [2, с. 1-2].

У цей час у Франції паралельно розвивалися дві течії історичної белетристики. Перша отримала назву «точної» історії. Її найвидатніші представники – Мадам де Лафаетт та абат Прево – намагалися поєднати реальні історичні факти, викладені у часовій послідовності, з художньою вигадкою. Героями їхніх творів були вигадані особистості, життя яких розвивалося на фоні конкретних історичних подій – війн або весіль представників династій. Творчий метод письменників використовували у своїх історичних романах численні послідовники.

Представники другої течії (так званої «таємної» історії) переосмислювали загальновідомі історичні факти та широко використовували художній вимисел у трактуванні подій історії. У той самий час героями їхніх творів виступали визначні історичні особистості, які здійснили значний вплив на хід історії своєї держави.

Саме така роздвоєна версія історичного роману існувала у Франції в епоху Просвітництва. Вальтер Скотт, якого О. С. Пушкін назвав «шотландським чародієм», першим зробив спробу переосмислити французьку традицію створення історичних романів та розвинути її у своїй творчості. Спочатку його більше зацікавила точна історія, але згодом він виявив невикористані можливості таємної історії. Він поєднав у своїх романах два різних, на перший погляд, несумісних методи, які фактично були дзеркальним відображенням один одного, та створив новий тип історичного роману. Таким чином, завдяки художньому експерименту письменника жанр отримав друге народження [2, с. 4].

Дійовими особами романів Вальтер Скотта (автора «Уєверлі», як його стали називати) були як історичні особи (королі, королеви, полководці, державні діячі), так і вигадані, причому він особливо підкреслював моральну та онтологічну дистанцію між двома оповіданнями. Протагоністами творів виступали вигадані герої, що стало однією з інновацій письменника. Вони брали активну участь в історичних подіях та взаємодіяли з історичними персонажами, які відігравали важливу роль у їхній долі.

О. де Бальзак неодноразово вказував на те, що у класичному історичному романі «світові історичні особи» не тільки є другорядними

фігурами, але й у більшості випадків лише інколи з'являються, коли дія наближається до кульмінації. Їхня поява підготовлена широкою картиною подій, яка дозволяє сприйняти та зрозуміти специфічний характер їхньої значущості [5, с. 232].

У викладенні подій історії В. Скотт намагався максимально точно відтворити історичний колорит епохи, але у той самий час у повній мірі користувався своїм правом на художній вимисел, що виражалось насамперед у домислюванні маловідомих епізодів з життя визначних людей. Впродовж деякого часу навіть існувала думка, що романи Скотта – не більше, ніж «костюмовані» романи, адже герої, одягнені у відповідності до епохи, у яку розвиваються події твору, поводять себе так, як би вони поводили себе, якщо б жили у той час, коли було написано роман [1, с. 2].

Варто зазначити, що деякі критики та історики вважали природу романів письменника аномальною та звинувачували його у тому, що у своїх творах він не приділяв належної уваги історичній достовірності. Сучасні дослідники творчості письменника наголошують на тому, що такі звинувачення не мають підстав, тому що підхід Скотта до історії схожий на підхід середньовічних авторів історичних романів, який характеризувався присутністю у їхніх творах елементів вигадки. Ця точка зору підтверджується у деяких роботах, присвячених визначенню спільних рис у романі Скотта «Айвенго» та творях Джефрі Чосера [3, с. 4].

Велика заслуга шотландського романіста полягає у тому, що він обирає для своїх романів такі теми, які дозволяли думці «вільно рухатися», а тому відкрив нові перспективи розвитку жанру, на відміну від своїх так званих попередників, які не використовували можливості такої «свободи руху» уяви, що заважало розвиватися навіть справжньому таланту [5, с. 249].

Починаючи з 1816 р., історичні романи Вальтера Скотта стали розповсюджуватися у багатьох країнах світу завдяки французьким перекладачам. Відомі французькі романісти – Оноре де Бальзак, Віктор Гюго, Олександр Дюма-батько – успішно створювали власні історичні романи, використовуючи зразок шотландського попередника. Більшість визначних романістів ХІХ ст. мала на меті створення принаймні одного історичного роману за цим зразком. Представники різних країн Європи, які працювали у цьому жанрі, брали за основу вальтер-скоттівській тип історичного роману, але привносили у нього свої національні та авторські особливості.

Звернення В. Скотта та його найвизначніших послідовників до історичної теми в літературі можна пояснити їхнім усвідомленням того, що ті проблеми, які були характерні для сучасного їм суспільства, у минулому набували зовсім інших та специфічних форм, визначення яких допоможе краще зрозуміти проблеми сучасності, а також, що історія, яка фактично являє собою «об'єктивну передісторію сучасності», не є чужорідною та незбагненою для людського духу [5, с. 252].

Після величезного успіху історичних романів Вальтера Скотта, написаних на початку ХІХ ст., протягом певного часу жанр не користувався популярністю серед читачів, але у 1880 р. інтерес до нього відродився та впродовж наступних тридцяти років на історичні романи був великий попит. Цей феномен отримав назву «новий історичний роман» (на відміну від «традиційного історичного роману») [4, с. 14].

Отже, незважаючи на те, що Вальтер Скотт спирався у своїй творчості на досвід французьких попередників, він повністю переосмислив засоби відтворення реальності, виробив власний підхід до зображення історичних подій та створив взірць сучасного історичного роману.

Список використаних джерел та літератури

1. Adamson Lynda G. *Recreating the Past: a Guide to American and World Historical Fiction for Children and Young Adults* / Lynda G. Adamson. – Westport, Connecticut: Greenwood Press, 1994. – 494 p.
2. Maxwell R. *The Historical Novel in Europe, 1650–1950* / R. Maxwell. – N. Y.: Cambridge University Press, 2009. – 323 p.
3. *Narrative is the Essence of History: Essays on the Historical Novel* / edited by John Cameron. – Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2012. – 151 p.
4. Rozett M. T. *Constructing a World: Shakespeare's England and the New Historical Fiction* / M. T. Rozett. – Albany, N. Y.: State University of New York Press, 2003. – 206 p.
5. *Theory of the Novel: a Historical Approach* / edited by Michael McKeon. – Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 2000. – 947 p.

*Кожокар Д.К., Рознюк М.М., студенти БДФЕУ
м. Чернівці*

*Науковий керівник: к.ф.н., доцент
кафедри ДФіФД БДФЕУ
Бузинська В.Є.*

З історії вивчення діловодства на Буковині

Успішне функціонування сучасного суспільства значною мірою залежить від розвитку його інформаційної спроможності, від того, наскільки його члени здатні сприймати інформацію, обробляти її, тобто здійснювати ті чи інші операції з нею. Ось чому сьогодення ставить чіткі вимоги до діловодства, організації документаційного забезпечення управління, операційної діяльності різних категорій працівників, які визначаються нормативною базою з діловодства, від якої залежить успіх будь-якої держави.

Значення діловодства для суспільства полягає передусім у тому, що з його допомогою документаційно відображаються взаємостосунки, які виникають у процесі фіксації відносин службового та приватного характеру, у ході ділових домовленостей між юридичними чи фізичними особами, у процесах прийняття та реалізації управлін-